

บันทึกท้ายพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติการพัฒนากำกับดูแลและบริหารรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. ๒๕๖๒

ความเป็นมา

ร่างพระราชบัญญัติการพัฒนากำกับดูแลและบริหารรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. มีหลักการ คือให้มีกฎหมายว่าด้วยการพัฒนากำกับดูแลและบริหารรัฐวิสาหกิจ เสนอโดย คณะรัฐมนตรี ชุดที่มีพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา เป็นนายกรัฐมนตรี ได้เสนอต่อประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๒๓ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๐ เพื่อให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติได้บรรจุระเบียบวาระการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๕๔/๒๕๖๐ วันศุกร์ที่ ๑ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๐

สภานิติบัญญัติแห่งชาติ มีมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติการพัฒนากำกับดูแลและบริหารรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. ในวาระที่หนึ่ง ครั้งที่ ๕๔/๒๕๖๐ วันศุกร์ที่ ๑ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๐ และตั้งคณะกรรมการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๒๙ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด โดยกำหนดแปรญัตติ ๑๕ วัน และกำหนดเวลาพิจารณา ๖๐ วัน โดยเมื่อครบกำหนด ๖๐ วันแล้ว คณะกรรมการวิสามัญมีหนังสือขอขยายเวลาการพิจารณาออกไปอีก ๖๐ วัน (ครั้งที่ ๑) โดยที่ประชุมมีมติให้คณะกรรมการวิสามัญขยายเวลา (ครั้งที่ ๑) ออกไปอีก ๖๐ วัน ต่อมา คณะกรรมการวิสามัญมีหนังสือขอขยายเวลาการพิจารณาออกไปอีก ๖๐ วัน (ครั้งที่ ๒) โดยที่ประชุมมีมติให้คณะกรรมการวิสามัญขยายเวลา (ครั้งที่ ๒) ออกไปอีก ๖๐ วัน คณะกรรมการวิสามัญมีหนังสือขอขยายเวลาการพิจารณาออกไปอีก ๖๐ วัน (ครั้งที่ ๓) โดยที่ประชุมมีมติให้คณะกรรมการวิสามัญขยายเวลา (ครั้งที่ ๓) ออกไปอีก ๖๐ วัน คณะกรรมการวิสามัญมีหนังสือขอขยายเวลาการพิจารณาออกไปอีก ๖๐ วัน (ครั้งที่ ๔) โดยที่ประชุมมีมติให้คณะกรรมการวิสามัญขยายเวลา (ครั้งที่ ๔) ออกไปอีก ๖๐ วัน คณะกรรมการวิสามัญมีหนังสือขอขยายเวลาการพิจารณาออกไปอีก ๙๐ วัน (ครั้งที่ ๕) โดยที่ประชุมมีมติให้คณะกรรมการวิสามัญขยายเวลา (ครั้งที่ ๕) ออกไปอีก ๙๐ วัน คณะกรรมการวิสามัญมีหนังสือขอขยายเวลาการพิจารณาออกไปอีก ๖๐ วัน (ครั้งที่ ๖) โดยที่ประชุมมีมติให้คณะกรรมการวิสามัญขยายเวลา (ครั้งที่ ๖) ออกไปอีก ๖๐ วัน คณะกรรมการวิสามัญมีหนังสือขอขยายเวลาการพิจารณาออกไปอีก ๖๐ วัน (ครั้งที่ ๗) โดยที่ประชุมมีมติให้คณะกรรมการวิสามัญขยายเวลา (ครั้งที่ ๗) ออกไปอีก ๖๐ วัน ต่อมาที่ประชุมมีมติให้งดใช้ข้อบังคับการประชุม ข้อ ๙๘ เป็นการชั่วคราวเฉพาะกรณี เรื่องการให้ขยายเวลาได้ไม่เกิน ๒ ครั้ง ครั้งละ ไม่เกิน ๓๐ วันและคณะกรรมการวิสามัญมีหนังสือขอขยายเวลาการพิจารณาออกไปอีก ๓๐ วัน (ครั้งที่ ๘) โดยที่ประชุมมีมติให้คณะกรรมการวิสามัญขยายเวลา (ครั้งที่ ๘) ออกไปอีก ๓๐ วัน เมื่อคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาเสร็จแล้ว ได้เสนอรายงานต่อประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๗ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๒ และประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติได้บรรจุ ระเบียบวาระการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๑๕/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๒

จากนั้น ในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๑๕/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๒ ที่ประชุมได้พิจารณารายละเอียดในวาระที่สอง เรียงตามลำดับมาตรา และลงมติในวาระที่สามมีมติเห็นชอบร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว และเห็นชอบด้วยกับข้อสังเกตของคณะกรรมการวิสามัญ โดยเห็นสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และดำเนินการส่งร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อนำขึ้นทูลเกล้าฯ วันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๒ สาระสำคัญมีดังนี้

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๖ ตอนที่ ๖๗ ก วันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๖๒ หน้า ๗๙

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๒๓ พฤษภาคม ๒๕๖๒ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

เหตุผลในการประกาศใช้

เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่รัฐวิสาหกิจเป็นกลไกของรัฐในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจและการลงทุนของประเทศ รวมถึงเป็นผู้ให้บริการสาธารณะแก่ประชาชน ดังนั้นภาครัฐจำเป็นต้องมีการปฏิรูปการกำกับดูแลและบริหารรัฐวิสาหกิจ เพื่อยกระดับประสิทธิภาพการดำเนินงานของรัฐวิสาหกิจให้เหมาะสมกับบริบทของเศรษฐกิจและสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป และสอดคล้องกับมาตรการที่เป็นที่ยอมรับในระดับสากลซึ่งครอบคลุมถึงการกำหนดบทบาท หน้าที่ และความรับผิดชอบของผู้กำหนดนโยบาย ผู้กำกับดูแลรัฐวิสาหกิจ ผู้ถือหุ้นในรัฐวิสาหกิจ และรัฐวิสาหกิจให้ชัดเจน โดยการจัดตั้งคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจเพื่อกำหนดเป้าหมาย นโยบายและทิศทางในการพัฒนารัฐวิสาหกิจในภาพรวมทั้งระบบ ตลอดจนให้มีการจัดทำแผนพัฒนารัฐวิสาหกิจและแนวทางการกำกับดูแลกิจการที่ดีเพื่อเป็นช่องทางในการส่งผ่านนโยบายของภาครัฐไปยังรัฐวิสาหกิจให้มีความชัดเจนและโปร่งใส รวมทั้งให้มีการเปิดเผยข้อมูลการประเมินผลการดำเนินงาน และการกลั่นกรองผู้มีความเหมาะสมในการดำรงตำแหน่งกรรมการรัฐวิสาหกิจที่มุ่งเน้นประสบการณ์และความรู้ความสามารถที่จำเป็นต่อการดำเนินงานของรัฐวิสาหกิจ อันนำไปสู่สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดทำบริการสาธารณะที่มีคุณภาพให้แก่ประชาชนและขับเคลื่อนเศรษฐกิจอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้เกิดการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติการพัฒนากำกับดูแลและบริหารรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. ๒๕๖๒ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๔๖ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. ในพระราชบัญญัตินี้ กำหนดให้ (มาตรา ๓)

“รัฐวิสาหกิจ” หมายความว่า

(๑) องค์กรของรัฐบาลตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์กรของรัฐบาล กิจการของรัฐ ตามกฎหมายที่จัดตั้งกิจการนั้น หรือหน่วยงานธุรกิจที่รัฐบาลเป็นเจ้าของ

(๒) บริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัดที่กระทรวงการคลังมีทุนรวมอยู่ด้วยเกินกว่าร้อยละ ๕๐

“สำนักงาน” หมายความว่า สำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ

“ผู้อำนวยการ” หมายความว่า ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ

๒. พระราชบัญญัตินี้มีวัตถุประสงค์ในการพัฒนากำกับดูแลและบริหารรัฐวิสาหกิจ โดยมีแนวทางดังต่อไปนี้ (๑) ให้มีคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจทำหน้าที่กำหนดเป้าหมาย นโยบาย และทิศทาง ในการพัฒนารัฐวิสาหกิจในภาพรวมทั้งระบบให้เป็นไปโดยสอดคล้องกับแผนพัฒนารัฐวิสาหกิจ (๒) ส่งเสริมให้รัฐวิสาหกิจดำเนินกิจการอย่างมีประสิทธิภาพ โปร่งใส สอดคล้องกับหลักการ กำกับดูแลกิจการที่ดี และมีการประเมินผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง (๓) ให้มีกลไกสนับสนุนให้การคัดเลือกและการปฏิบัติงานของกรรมการรัฐวิสาหกิจเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ (๔) ให้มีการกำกับดูแลรัฐวิสาหกิจในเชิงรุกอย่างมีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงทิศทางของเศรษฐกิจของประเทศ แผนพัฒนารัฐวิสาหกิจ กฎหมายที่เกี่ยวข้อง และแนวปฏิบัติที่ใช้บังคับกับรัฐวิสาหกิจนั้น (มาตรา ๕)

๓. กำหนดให้มีคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ เรียกโดยย่อว่า “คนร.” ประกอบด้วย (๑) นายกรัฐมนตรี เป็นประธานกรรมการ (๒) รองนายกรัฐมนตรีซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมายคนหนึ่ง เป็นรองประธานกรรมการ (๓) กรรมการโดยตำแหน่ง ได้แก่ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง รัฐมนตรีอื่นซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้ง จำนวน ๒ คน ปลัดกระทรวงการคลัง เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ อำนวยการสำนักงานงบประมาณ โดยให้ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการนโยบาย รัฐวิสาหกิจเป็นกรรมการและเลขานุการ (๔) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจำนวน ๕ คน โดยให้ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจแต่งตั้งข้าราชการ ในสำนักงาน จำนวนไม่เกิน ๒ คน เป็นผู้ช่วยเลขานุการ (มาตรา ๖)

๔. กำหนดให้คณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) จัดทำแผนพัฒนาวิสาหกิจเพื่อเสนอต่อคณะรัฐมนตรี

(๒) เสนอแนะและให้คำปรึกษาต่อคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับนโยบายและแนวทางการกำกับดูแล และบริหารรัฐวิสาหกิจ และเสนอความเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาหรือแก้ไขปัญหาของรัฐวิสาหกิจ

(๓) เสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับนโยบายการกำกับดูแลให้หน่วยงานของรัฐหรือ ผู้ที่เกี่ยวข้อง ดำเนินงานให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาวิสาหกิจ

(๔) กำหนดสัดส่วนการถือหุ้นของกระทรวงการคลังในรัฐวิสาหกิจที่เป็นบริษัทจำกัดหรือบริษัท มหาชนจำกัด โดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี

(๕) กำหนดหลักเกณฑ์เพื่อสร้างแรงจูงใจแก่รัฐวิสาหกิจ โดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี

(๖) เสนอความเห็นต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อกำหนดมาตรการและการจัดสรรเงินชดเชยให้แก่ รัฐวิสาหกิจที่ดำเนินการตามนโยบายของรัฐบาลภายใต้แผนพัฒนาวิสาหกิจตามมาตรา ๒๘

(๗) กำหนดหลักเกณฑ์การประเมินผลการดำเนินงานของรัฐวิสาหกิจตามมาตรา ๒๙

(๘) กำหนดแนวทางการกำกับดูแลกิจการที่ดีในรัฐวิสาหกิจตามมาตรา ๓๓

(๙) แต่งตั้งคณะกรรมการกลั่นกรองกรมการรัฐวิสาหกิจตามมาตรา ๓๔

(๑๐) กำกับดูแลกระทรวงเจ้าสังกัดให้ติดตามรัฐวิสาหกิจในกำกับดำเนินการตามแผนพัฒนา รัฐวิสาหกิจ

(๑๑) เสนอแนะให้มีการตราหรือแก้ไขปรับปรุงกฎหมาย ระเบียบ หรือหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับ รัฐวิสาหกิจต่อคณะรัฐมนตรี

(๑๒) ออกประกาศเพื่อกำหนดแนวทางหรือหลักเกณฑ์ ตลอดจนวินิจฉัยปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้

(๑๓) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นหน้าที่และอำนาจของ คนร. หรือตามที่ คณะรัฐมนตรีมอบหมาย

๕. กำหนดให้สำนักงานมีหน้าที่และอำนาจกำกับดูแลรัฐวิสาหกิจและรับผิดชอบเกี่ยวกับกิจการทั่วไป ของ คนร. และให้มีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) ศึกษา ตรวจสอบ และวิเคราะห์ผลการดำเนินงาน สถานะทางการเงินและภารกิจของ รัฐวิสาหกิจ ตลอดจนติดตามและจัดทำผลการดำเนินการตามแผนพัฒนาวิสาหกิจของรัฐวิสาหกิจ

(๒) ศึกษา วิเคราะห์ และเสนอแนะการกำหนดมาตรการและการจัดสรรเงินชดเชยให้แก่ รัฐวิสาหกิจตามมาตรา ๒๘

(๓) ประเมินผลการดำเนินงานของรัฐวิสาหกิจตามมาตรา ๓๐

(๔) เสนอแนะแนวทางการกำหนดหลักเกณฑ์เพื่อสร้างแรงจูงใจแก่รัฐวิสาหกิจต่อ คนร. เพื่อเสนอต่อคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบ

(๕) กำหนดทักษะ ความรู้ ความเชี่ยวชาญ และสมรรถนะหลักของกรรมการรัฐวิสาหกิจตามมาตรา ๓๖ (๒)

(๖) ให้คำปรึกษา เสนอแนะ และให้ความช่วยเหลือด้านวิชาการเกี่ยวกับการบริหารและพัฒนาองค์กรแก่รัฐวิสาหกิจ

(๗) ส่งเสริมการบริหารและพัฒนาทรัพยากรบุคคลของรัฐวิสาหกิจหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อเสริมสร้างศักยภาพและประสิทธิภาพในการดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้

(๘) เสนอแนะต่อ คนร. ให้มีการตรา แก้ไข เพิ่มเติม ยกเลิก หรือปรับปรุงกฎหมาย ระเบียบ หรือหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับรัฐวิสาหกิจให้เหมาะสมและสอดคล้องต่อการพัฒนาประเทศ

(๙) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นหน้าที่และอำนาจของสำนักงาน หรือตามที่คณะรัฐมนตรี หรือ คนร. มอบหมาย

โดยกำหนดให้ผู้อำนวยความสะดวกมีอำนาจเรียกบุคคลที่เกี่ยวข้องมาให้ถ้อยคำหรือให้ส่งคำชี้แจงเอกสาร และข้อมูลประกอบการพิจารณาเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้

๖. กำหนดให้มีแผนพัฒนารัฐวิสาหกิจซึ่งมีระยะเวลาครั้งละห้าปี เพื่อกำหนดเป้าหมาย นโยบาย และทิศทางในการพัฒนารัฐวิสาหกิจให้สอดคล้องกับแนวนโยบายแห่งรัฐตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และแผนพัฒนาประเทศในด้านต่าง ๆ โดยอย่างน้อยให้คำนึงถึงหลักวินัยการเงินการคลังของประเทศ ภารกิจของรัฐวิสาหกิจในบริบทที่เปลี่ยนแปลง และบทบาทหน้าที่ของรัฐวิสาหกิจที่มีต่อการพัฒนาประเทศ (มาตรา ๒๒)

๗. กำหนดในการจัดทำแผนพัฒนารัฐวิสาหกิจตามมาตรา ๒๒ ให้ คนร. กำหนดแนวทางให้กระทรวงเจ้าสังกัดของรัฐวิสาหกิจเสนอกรอบนโยบายการพัฒนาและทิศทางการลงทุนของรัฐวิสาหกิจในกำกับ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ที่ คนร. กำหนด (มาตรา ๒๓)

๘. กำหนดให้ คนร. เสนอแผนพัฒนารัฐวิสาหกิจที่จัดทำต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ และประกาศในราชกิจจานุเบกษาต่อไป (มาตรา ๒๔)

ในกรณีที่สภาพการณ์เปลี่ยนแปลงหรือมีความจำเป็นอย่างอื่น คนร. อาจพิจารณาปรับปรุงแผนพัฒนารัฐวิสาหกิจได้ ทั้งนี้ เมื่อคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบแล้วให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

เมื่อได้มีการประกาศแผนพัฒนารัฐวิสาหกิจในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้หน่วยงานของรัฐ และรัฐวิสาหกิจดำเนินการให้สอดคล้องกับแผนพัฒนารัฐวิสาหกิจนั้น

๙. กำหนดให้รัฐวิสาหกิจจัดทำแผนวิสาหกิจที่มีกรอบระยะเวลา ๕ ปี และแผนปฏิบัติการประจำปี โดยต้องสอดคล้องกับแผนพัฒนารัฐวิสาหกิจ เสนอต่อสำนักงานตามหลักเกณฑ์ที่สำนักงานกำหนด โดยให้สำนักงานรายงานผลการปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการประจำปีของรัฐวิสาหกิจตามวรรคหนึ่ง เสนอต่อ คนร. (มาตรา ๒๕)

๑๐. กำหนดให้สำนักงานจัดทำผลการดำเนินงานของรัฐวิสาหกิจตามแผนพัฒนารัฐวิสาหกิจ เสนอต่อ คนร. ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ที่ คนร. กำหนด เมื่อครบกำหนด ๓ ปีนับแต่วันประกาศใช้แผนพัฒนารัฐวิสาหกิจ ให้ คนร. จัดทำรายงานผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนารัฐวิสาหกิจเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบ และเปิดเผยต่อสาธารณชนด้วย (มาตรา ๒๖)

๑๑. กำหนดให้ ค.นร. กำหนดหลักเกณฑ์การประเมินผลการดำเนินงานของรัฐวิสาหกิจ หลักเกณฑ์การประเมินผลรัฐวิสาหกิจตามวรรคหนึ่ง อย่างน้อยต้องคำนึงถึงการดำเนินการตามพันธกิจ แผนวิสาหกิจ และแผนปฏิบัติการประจำปี หลักเกณฑ์และวิธีการประเมินผลกรรมการ รัฐวิสาหกิจ สถานะและเสถียรภาพทางการเงินขององค์กร ประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการดำเนินงาน การปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี การบริหารความเสี่ยง แนวทางการพัฒนาองค์กรให้มีความยั่งยืนในระยะยาว ความพึงพอใจของผู้ใช้บริการ และการเปิดเผยข้อมูลต่อสาธารณชน ตลอดจนสถานะทางเศรษฐกิจ ปัญหาและสภาพการแข่งขันในรายสาขาธุรกิจ (มาตรา ๒๙)

๑๒. กำหนดให้สำนักงานรวบรวมสภาพปัญหาและอุปสรรคในการประเมินผลการดำเนินงานของรัฐวิสาหกิจ และให้สำนักงานเสนอแนะวิธีการแก้ไขต่อ ค.นร. เพื่อประกอบการพิจารณาปรับปรุงหลักเกณฑ์ วิธีการ และขั้นตอนการประเมินผลการดำเนินงานของรัฐวิสาหกิจต่อไป (มาตรา ๓๒)

๑๓. กำหนดให้ ค.นร. ประกาศกำหนดแนวทางการกำกับดูแลกิจการที่ดีในรัฐวิสาหกิจ ตาม (๑) ของบทนิยามคำว่า “รัฐวิสาหกิจ” ในมาตรา ๓ เพื่อให้รัฐวิสาหกิจดำเนินงานด้วยความรับผิดชอบ โปร่งใส และบรรลู่วัตถุประสงค์ในการจัดตั้ง โดยอย่างน้อยต้องประกอบด้วยเรื่อง ดังต่อไปนี้ (๑) แผนการบริหารและพัฒนากิจการ และการปฏิบัติตามแผนดังกล่าว รวมทั้งกำหนดเป้าหมายของกิจการ และการประเมินผลการดำเนินงานของกิจการ เพื่อให้สามารถสร้างมูลค่าแก่กิจการได้อย่างยั่งยืน (๒) การบริหารความเสี่ยง และการควบคุมภายในอย่างเพียงพอและเหมาะสม (๓) การเปิดเผยข้อมูลที่ถูกต้อง ครบถ้วน และโปร่งใส (๔) การสรรหาและแต่งตั้งกรรมการ โดยอย่างน้อยต้องคำนึงถึงทักษะ ความรู้ ความเชี่ยวชาญ และสมรรถนะหลักของกรรมการ กระบวนการสรรหากรรมการที่โปร่งใส และการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้เสีย (๕) การกำหนดหลักเกณฑ์การจ่ายค่าตอบแทนกรรมการ (๖) การกำหนดนโยบายการกำกับดูแลบริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชน จำกัดที่รัฐวิสาหกิจถือหุ้น (๗) การดำเนินการตามแผนพัฒนารัฐวิสาหกิจและภารกิจของรัฐวิสาหกิจ แนวทางการกำกับดูแลกิจการที่ดีตามวรรคหนึ่งต้องกำหนดให้รัฐวิสาหกิจ กรรมการ ผู้บริหาร และบุคคลซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของรัฐวิสาหกิจปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรับผิดชอบ ความระมัดระวัง ความซื่อสัตย์สุจริต และมีจริยธรรม โดยปฏิบัติตามกฎหมาย ข้อบังคับ และแนวปฏิบัติที่ใช้บังคับกับรัฐวิสาหกิจนั้นให้สำนักงานดำเนินการแทนกระทรวงการคลังในการใช้สิทธิผู้ถือหุ้นเพื่อกำกับดูแลให้รัฐวิสาหกิจตาม (๒) ของบทนิยามคำว่า “รัฐวิสาหกิจ” ในมาตรา ๓ มีแนวทางการกำกับดูแลกิจการที่ดีตามวรรคหนึ่ง และวรรคสอง และให้รัฐวิสาหกิจที่มีหลักทรัพย์จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยคำนึงถึงมาตรฐานที่ใช้กับบริษัทที่มีหลักทรัพย์จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (มาตรา ๓๓)

๑๔. กำหนดให้รัฐวิสาหกิจจัดทำรายงานการดำเนินงานประจำปีตามหลักเกณฑ์ที่ ค.นร. กำหนด และนำส่งให้แก่สำนักงาน พร้อมกับงบการเงินประจำปีและรายงานการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีภายใน ๑๕๐ วันนับแต่วันสิ้นปีบัญชี ในการรายงานการดำเนินงานประจำปีให้รัฐวิสาหกิจเปิดเผยสาระสำคัญของรายงานต่อสาธารณชนด้วย (มาตรา ๔๐)

๑๕. กำหนดให้ในวาระเริ่มแรกให้คณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจที่จัดตั้งขึ้นตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการกำหนดนโยบายและกำกับดูแลรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. ๒๕๕๗ ปฏิบัติหน้าที่เป็น ค.นร. ตามพระราชบัญญัตินี้ จนกว่าจะมี ค.นร. ตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ ให้ดำเนินการสรรหา และแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๖ (๔) ให้แล้วเสร็จภายในหนึ่ง ๑๘๐ วันนับแต่วันที่ พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ (มาตรา ๔๑)

๑๖. กำหนดให้คณะกรรมการกฤษฎีกาของกรมการรัฐวิสาหกิจที่แต่งตั้งขึ้นโดยคำสั่งของคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการกำหนดนโยบายและกำกับดูแลรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. ๒๕๕๗ ยังคงปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าคณะกรรมการกฤษฎีกาของกรมการรัฐวิสาหกิจตามพระราชบัญญัตินี้ จะเข้ารับหน้าที่ โดยให้ดำเนินการแต่งตั้งกรมการรัฐวิสาหกิจตามแนวทางที่มีอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้มติคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับแนวทางการแต่งตั้งกรมการรัฐวิสาหกิจที่มีอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ยังคงใช้บังคับได้ต่อไปจนกว่าจะมีการกำหนดสมรรถนะหลักของกรมการรัฐวิสาหกิจตามพระราชบัญญัตินี้ขึ้นใช้บังคับ (มาตรา ๔๒)

๑๗. กำหนดให้การประเมินผลการดำเนินงานของรัฐวิสาหกิจตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการประเมินผลการดำเนินงานรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. ๒๕๔๘ ที่อยู่ระหว่างดำเนินการในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ดำเนินการต่อไปได้จนกว่าจะแล้วเสร็จ (มาตรา ๔๓)

๑๘. กำหนดให้บรรดา กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ ข้อกำหนด คำสั่ง หรือมติคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับรัฐวิสาหกิจ แล้วแต่กรณี ที่ใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ยังคงใช้บังคับได้ต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้จนกว่าจะมีระเบียบหรือประกาศในเรื่องนั้น ๆ ตามพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

การดำเนินการออกระเบียบหรือประกาศตามวรรคหนึ่ง ให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งปี นับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ หากไม่สามารถดำเนินการได้ให้รัฐมนตรีรายงานเหตุผลที่ไม่อาจดำเนินการได้ต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบ

ในกรณีที่ไม่นำบรรดา กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ และข้อกำหนดใด ๆ รวมทั้งคำสั่ง หรือมติคณะรัฐมนตรี เกี่ยวกับรัฐวิสาหกิจ แล้วแต่กรณี มาใช้บังคับในเรื่องใดได้ตามวรรคหนึ่ง การดำเนินการของหน่วยงานของรัฐในเรื่องนั้นให้เป็นไปตามที่ ค.นร. กำหนด (มาตรา ๔๔)

๑๙. กำหนดให้บรรดา กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ คำสั่ง หรือมติคณะรัฐมนตรีในเรื่องใดที่มีอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ที่อ้างถึงคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการกำหนดนโยบายและกำกับดูแลรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. ๒๕๕๗ ให้ถือว่า กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ คำสั่ง หรือมติคณะรัฐมนตรีในเรื่องนั้น อ้างถึง ค.นร. ตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งต่อบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา ๔๕)

๒๐. กำหนดให้กระทรวงการคลัง สำนักงาน สำนักงาน ก.พ.ร. สำนักงาน ก.พ. สำนักงานงบประมาณ และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องร่วมกันจัดทำโครงสร้างสำนักงาน กรอบอัตรากำลังข้าราชการและพนักงานราชการ และกำหนดงบประมาณ รวมทั้งการดำเนินการอื่นใดอันจำเป็น เพื่อรองรับการดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจของสำนักงานตามพระราชบัญญัตินี้ ภายใน ๑๘๐ วันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ (มาตรา ๔๖)

นางธิดารัตน์ อุจน์จันทร์ / จัดทำ